

MODULUA: KOMUNIKAZIORAKO TRESNAK

IKASLEAREN GIDA. LEHEN HEZKUNTZA 2016/2017

Zentroa: Gasteizko Hezkuntza eta Kirol Fakultatea

Moduluaren izena: *Komunikazio Lanabesak*

Ikasturtea: 2.a **Lauhilabetekoa:** 1.a

1. MODULUAREN GAITASUNAK

M1. Ezagutza praktikoa hartzea, haurren gelan eta eskola inguruan errealitatea behatzeko, datuak jasotzeko eta balioesteko teknikak erabiliz.

M2. Esperientzia eremu desberdinen printzipioak ezagutzea, bere baliabide didaktiko zehatzak ezarriz irakaslanari hurreratzean.

M3. IKTak erabiltzea, norberak ikasteko eta lankidetzan aritzeko, ezagutza eraldatzeko, era guztietako baliabide grafikoak eta multimediak erabiliz.

M4. Euskal Autonomia Erkidegoko bi hizkuntza ofizialen komunikazio konpetentziak garatzea, Europako erreferentzia markoko B2 maila lortu arte.

2. DIZIPLINARTEKO LANAREN GAIA: PANTAILEN ERABILPENA ETA ERAGINA HAURTZAROAN

Diziplinarteko lan honen bidez nagusiki ikasleek ikuspegi zabal bat lortuko dute telebistak hezkuntzan duen eraginaz lehen hezkuntzari dagokionez. Lanaren aberastasuna, praktikarekin hartu-emana izateko aukerak ematen du, eta hala, prestaketa eta hausnarketa teorikoa osatu egingo da praktikan agertzen diren behatze eta aurkikuntzekin (egin beharreko practicum egonaldiaren bidez).

Proposatutako lanerako dokumentuek agertzen dutenez, (ikus erreferentzia bibliografia), benetan kezkatzekoa da zenbat ordu pasatzen duten hurrek telebistaren aurrean, urtean zehar pasatzen dituzten orduak eskolan pasatakoak baino gehiago izaten dira; hori kezagarria izanik, beste eragile batzuk ere badira, telebistako eduki askok duten heziketa-xede eskasa, eta umeek benetako eta asmatua bereizteko izan dezaketen zailtasuna. Zailtasun hori are gehiago larri daiteke umeak bakarrik badaude, hau da, guraso edo aitona-amonak ez badaude, edukien aurrean haurraren jarrera aktibo bat eragiteko, bide batez lagunduz pantailan agertzen denaren eta eguneroko jardunean berak bizi duenaren artean bereizten.

Pantailek hezkuntzan duen eraginaz ikuspegi zabal bat eduki nahiak, nahitaez garamatza lehen hausnarketa teoriko batera. Hau snarketa horrek bide eman behar du errealitatera gerturatzeko, eta hala zuzeneko murgiltzea egingo da ikastetxeko egonaldian. Errealitatera hurreratzeak duen xedea egunero hurrei eskaintzen zaizkien eduki motak ezagutzea da, eta haien azterketa zehatzago bat egitea, irizpide jakin batzuen arabera: kulturaren irudia, generoaren tratamendua, sexualitatea, bortizkeria..., arreta berezia emanaz horiek haurren jokabidean izan dezaketen eraginari.

Ikastetxeko egonaldian behatze aktiboa egingo da, datuak jasotzea eta aztertzea: alde batetik, ikastetxeko baliabideak ezagutzea, eta haiek erabiltzeko era; beste alde batetik, egonaldian hurrek dituzten ohiturak ezagutuko dira, eta ohitura horiek haiengan duten eragina ikusten ote dugun.

Praktikaldiko egonaldian jaso eta aztertutako datuek erronka profesionalaren aurrean jarriko du ikaslea, eta horixe nahi da, hain zuzen, diziplinarteko lanaren bidez: behatze aktiboaren eta beste bide batzuen bidez lortutako datuen arabera, ikasleek gomendio triptiko bat egin behar dute pantailen kontsumo arduratsuaz, ohitura osasungarriaz eta erabilpenaz. Triptikoa praktikaldietako zentroen Guraso Elkarteetarako izango da eta elkarte horietan aurkeztu beharko da; triptikoa prestatu eta aurkeztean, gauza orokorretara mugatzeaz haratago, gomendioak eskaintzen saiatu behar da, praktiketan aztertutako eskola-giro jakinen arabera.

3. AURREIKUSITAKO LAN FASEAK

Diziplinarteko lana ondoren esango ditugun **hiru fasetan** egingo da:

1. LAN FASEA (PRAKTIKALDIKO EGONALDIA BAINO LEHEN): ASTEAK 1etik 3ra

Lanaren lehen fasean, Practicum egin aurreko asteetan egiten den horretan, lana gauzatu ahal izateko esparru teorikoari lehen hurbilpena egin behar zaio, eta erraztu egin behar da praktikaldiko esperientziaren hezkuntza girora hurreratzea.

Lanaren marko teorikoaren eraketarako, honako oinarri dokumentuak proposatzen dira. Modu berean bibliografian beste material batzuk ere eskaintzen dira eta ikasleen esku egongo da lana egiteko balio duen besteren bat bilatzea.

- **Dokumentu hori honako hauek egin dute: Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila, Euskaltel Fundazioa eta EHIGE – Euskal Eskola Publikoko Guraso Elkartearen Konfederazioa.**
- **Telebista, familia eta imitatzea.**

Dokumentu hauek oinarri izan daitezke hausnarketa teorikoa egiteko, hausnarketa hori moduluko ikasgaietan egin behar da, eta bertatik jar daitezkeen galdera edo gida puntuen laguntzaz. Ondorengo gida puntu hauek adibidez daude, eta moduluko ikasgai bakoitzak jar ditzake ondoen iruditzen zaizkionak.

- Telebista, inguru kulturalaren parte.
- Zer esan nahi dugu telebista hezitzailea diogunean?
- Programa hezitzaileak / programa ez hezitzaileak.
- Imitazioa eta honen garrantzia nortasuna garatzerakoan.
- Heziketarako edukien azterketa eta balioespena telebistan: (telebista kateren baten haurrentzako programazioaren azterketa egin daiteke).
 - ❖ Kulturaren irudia.
 - ❖ Genero tratamendua. ○ Sexu edukia.
 - ❖ Bortizkeria edukia.
 - ❖ Haurren jokabidean izan dezakeen ondorioa.

LANAREN 2. FASEA PRACTICUM EGONALDIAN: 4TIK 9RAKO ASTEAK

Lanaren esparru teorikoa gauzatu ostean, practicumaren egonaldiak bide ematen du esparru teorikoan jarri diren hainbat gauza errealitatearekin alderatzeko; praktikaldiko esperientzia, ahaztu barik lehen harreman bat dela, xede nagusia

uena behatze aktiboa egitea, eta aukera ematen duela proposatutako gaiaren inguruan zenbait intereseko datu jaso eta aztertzeko. Ikastetxeetan dauden TB eta bideo baliabideen eta hauen erabileraren berri zehatza eskuratzeaz gain, neska-mutikoekin harreman zuzena izateak, eta haien familiekiko balizko harremanak, bide emango du haien telebista ohiturak aztertzeko, eta behatzeko ohitura horiek haiengan eraginik baduten. Praktikaldian, lanaren gaia bide ona izan daiteke hurrekin eta hauen inguruarekin aritzeko, bai elkarrizketa informalean bidez, bai aurrez tutorearekin hitzartutako saioen baten bidez.

Honako alderdi hauek adibide dira soilik, kontuan har daitezke practicumeko egonaldian baliatzeko:

- Ikastetxean telebista nola erabiltzen den aztertzea.
 - Ikastetxeak dituen IKTak eta horien erabilera.
 - Telebistarekin lotutako toki eta materialak .
 - Materialak eta telebista erabilera ingurunearen ezagutzarako.
 - Nola erabili asmo dute telebista zikloetako taldeetan?
- Datuak biltzea oinarri dokumentuetan jarritako gaiei buruz:
- Batez beste zenbat ordu ematen dute hurrek etxean telebista ikusten?
 - Zenbatek daukate telebista gelan bertan?
 - Gurasoen esku-hartzea telebista ikusteko orduan.
 - Zein telebista eduki mota bultzatu nahi dute gurasoek? Zein eduki baztertzen dituzte sistematikoki beren seme-alabengandik?
 - Zein telebista eduki dira kontsumitu ohi dituztenak?
 - Practicumean egin dugun egonaldian zein jarrera ikusi ahal izan ditugu haurrengan?
 - Telebista edukien eragina imitazioan (jantziak, osagarriak...).
 - Telebistako edukiek haurren hizkeran duten eragina.

LANAREN 3. FASEA: GURASO ELKARTEARI GOMENDIOAK EMATEKO TRIPTIKOAK PRESTATU ETA ERAKUSTEA (10tik 15erako ASTEAK)

Praktikalditik bueltan, Mindomo programa erabiliz mapa kontzeptual bat garatu beharko da; kontzeptu mapan Azaroan zehar irudikatuko dira lehenengo fasean hasitako oinarritze teorikoa eta praktiketako egonaldian egindako behaketa eta jasotako datuen azterketa.

Abenduan Guraso Elkarteentzako gomendioekin egindako triptikoak landuko dira, praktikaldietako ikastetxeetan zabaltzeko, horren aurkezpenarekin batera.

Triptiko formatuak ez du alderdi asko erakusteko modurik ematen, eta horrexegatik, hain zuzen, balioko du ikasleen hausnarketa eta sintesirako ahalmena neurtzeko (idatzizko komunikazio konpetentzia), eta komunikazio konpetentzia grafikoa eta bisuala. Garrantzizkoa da kontuan hartzea, egoerak laguntzen duen neurrian, triptikoak praktiketako zentroetara bidaliko direla.

Esan bezala, produktua emateaz gain, ikasleek ahozko azalpen bat eman beharko dute Guraso Elkartearen aurrean (Abenduko azken bi asteetan zehar); azalpen horrek ahozko konpetentzia neurtzeko eta diskurtsoaren egokitasuna hartzailearen arabera neurtzeko balioko du.

Hirugarren fase hau diziplinarteko lan hau egitean ikasleek aurrean duten erronka profesionala burutzen duena da.

4. LANERAKO METODOLOGIA

4.1. Funtzionamendu praktikoa

Moduluko diziplinarteko lana 4 ikasleko taldeetan egingo da. Lan taldeen eratzea ikasleek adostuko dute; hala, practicumak lanean duen garrantziak bi aukera dakartza taldeak eratzeko:

- **Praktika zentro berean dauden ikasleek eratutako taldea:** Lana egitea erraz dezake, ikastetxe berean behaketa egin eta datuak jaso eta aztertzeak ikuspegi bateratuagoa emango baitu, eta hala, gomendioen triptikoa inguru jakin baterakoa izango da.
- **Zentro desberdinetan dauden ikasleek eratutako taldea:** Kasu honetan, ikuspegi anitzagoa aurki dezakegu, baina leku berezietan egon daitezkeen inguruetan behaketa eta datu biltze eta azterketa egiteak haien artean alderatzea egiteko bidea emango du.

Kasuistika horiez gain, lan taldeak eratzeko orduan, ikasleei gomendatzen zaie kontuan izan dezaten lana ongi egiten lagun dezaketzen zenbait irizpide: Alde batetik, eraginkortasun maila egoki bat lortzeko aurreikuspena, eta horri lagunduko dio aurretik harreman pertsonala eta lanekoa egoteak, eta baita taldeko kideak elkarrengandik gertu bizitzeak ere.

Taldeen osaketa **Lehen**go edo **bigarren astean** adostu behar dute ikasleek eta irakasleetako batek jasoko du horren berri, honek ondoren taldeen zerrenda pasako die beste irakasleei (lan taldeak, jakina, berbera izan behar du moduluko ikasgai guztietan).

4.1. Diziplinarteko lanaren garapen metodologikoa

Lanaren garapen metodologikoz mintzatzean, derrigor aipatu behar dugu horretarako hautaturiko tresna, MINDOMO izenekoa. Mapa kontzeptualak egiteko tresna oso bat da, eta era guztietako edukiak sar daitezke bertan, testuak, hiperestekak, bideoak, musika edo irudiak. Hala, bada, tresna honen bidez hasieratik bistaratu daiteke lanaren bilakaera eta ikasleak egokitasunez antolatu behar ditu, jaso ahala, datuak; haren faseetan zehar, ikasleak bere mindomoa eratzen joan behar du, edukia sartuz eta antolamendua ahalik eta argiena izan dadin saiatuz, xede izanik, mindomora edozein unetan sartzen denak (kasu honetan moduluko irakasleak) erraz ikusi ahal izatea lanaren bilakaera, edo zeharka hurreratu ahal izatea ikasleek praktikaldian izan dituzten bizipen edo esperientzietara (bideo txikiak, grabazioak, eta abar.).

Azken batean, mindomoak garrantzi handia hartzen du lanaren bilakaeran, tresna oinarritzko horren bidez, egin ahal izango da, azkenean, gomendioen triptikoa eta ahozko azalpena prestatzea.

5. MODULUKO LANAREN EBALUAZIOA

5.1. Ebaluazioaren alderdi orokorrak

Ebaluatzeko bi modalitate egongo dira, bata aurrez aurreko ikasleentzat eta bestea aurrez-aurreko ez diren ikasleentzat. **Aurrez-aurreko ikaslea da klaseen %100era doana, haiek egoki aprobetxatuz eta Akordio Dokumentuan (Eskolako web orrian) ezarritako arauak betez; aurrez-aurrekoa ez den ikasleentzat** hartuko da gutxienezko horretara ailegatzeko ez dena.

Aurrez-aurreko ikasleentzako ebaluazioa

- Aurrez-aurreko ikasleak erreferentziatzen hartuko du ikaslearen gida honetan zehaztutako **lanaren kronograma**.
- Modulu lana egiteak **mindomoa eratzea** eskatzen du eta **Guraso Elkarteei zuzendutako gomendioen triptikoa ematea eta azaltzea**. Lana 4 ikasleko taldeetan egingo da.
- Modulu-lanaren kalifikazioa berbera izango da taldeko ikasle guztientzat.
- **Ezohiko deialdia**
- Lana gaindituta baldin badago eta ikasgaia gainditu gabe, LANAREN NOTA GORDE EGINGO DA EZOHIKO DEIALDIRA ARTE.

Aurrez-aurreko ikasleek lana gainditzeko ez badute:

Hurrengo deialdian gainditu beharko dute hura hobetuz (lana berriro zuzenduko da taldean).

Aurrez-aurreko ez diren ikasleentzako ebaluazioa

- Aurrez-aurreko ez den ikasleak ebaluatzeko ikasgai bakoitzeko **proba espezifikoak** erabiliko dira.
- Ikasgai bakoitzeko proba batzuk **moduluko lanari** buruzkoak izango dira.

Ebaluazioaren errubrika

Beranduago aurkeztuko den errubrika izango da moduluko irakasleek ikasleak egindako diziplinarteko lana ebaluatzeko izango duten tresna; oso errubrika xehatua da eta erantzun egin nahi dio moduluaren konpetentziei, lehen aipaturikoei, eta haiei buruz egindako lanaren bilakaerari.

	Ebaluazio irizpideak	Nabarmen hobetu behar du (0,5)	Gaindituta (1)	Oso ongi (1,5)	Bikain (2)	%
Dokumentazioa (Marko orokorra eta arloaren egoera)	Telebista eta pantailen kontsumo ohiturak eta usantzak	Ez du azterketa ziurtaturik erakusten.	Eskola adinean kontsumoari buruzko zenbait azterlan adierazten du.	Eskola adinean kontsumoari buruzko zenbait azterlan adierazten du eta eskola haurren ohituren ezaugarriak erakusten ditu.	Eskola adinean kontsumoari buruzko zenbait azterlan adierazten du eta eskola haurren ohituren ezaugarriak erakusten ditu, horiek eta gelan duten eragina aztertuz.	%20a
Familia eta hezkuntza errealitatearen gaineko analisia	Gelan eta bestelako esparruetan erabilitako pantailen edukien hautematea eta ebaluazioa. Zer kontsumitzen dute etxean eta zer gelan?	Gelan edo azterkatutako esparruetan eskuragai diren pantailen edukien zerrenda hutsa baizik ez du aurkezten.	Gelan edo azterkatutako esparruetan eskuragai diren pantailen edukien berri zehatza ematera mugatzen da.	Gelan edo azterkatutako esparruetan eskuragai diren pantailen edukiak egokiro deskribatzen ditu eta azaltzen.	Gelan edo azterkatutako esparruetan eskuragai diren pantailen edukiak egokiro deskribatzen, esplikatzen eta ebaluatzen ditu.	%20a
	Zein eragina du haien kontsumoak? (Bortizkeria, sexismoa, kontsumo-produktuak...)?	Materialen zerrenda hutsa baizik ez du aurkezten.	Materialen osagaiak edo ezaugarrien berri zehatza ematera mugatzen da.	Materialak era ongi arrazoitu eta justifikatuan deskribatzen ditu eta esplikatzen.	Materialak era ongi arrazoitu eta justifikatuan deskribatzen, azaltzen eta ebaluatzen ditu.	
	Nork arautzen du etxean eta gelan kontsumitzen dutena, eta nola?	Ez ditu gelan zein familiaren baitako jarraibideak behar bezala hautematen, edo hauek sustengatzen dituzten bestelako ideiak edo gogoetak, kontsumoari lotuak.	Gelan zein familiaren baitako jarraibideak hautematen ditu, edo hauek sustengatzen dituzten bestelako ideiak edo gogoetak, kontsumoari lotuak.	Gelan zein familiaren baitako jarraibideak hautematen eta deskribatzen ditu, edo hauek sustengatzen dituzten bestelako ideiak edo gogoetak, kontsumoari lotuak.	Gelan zein familiaren baitako jarraibideak hautematen, deskribatzen eta iruzkintzen ditu, edo hauek sustengatzen dituzten bestelako ideiak edo gogoetak, kontsumoari lotuak.	

<p style="text-align: center;">Mindomoaren edukien egokitasuna eta egituratzea</p>	<p>Mindomoaren egituratze, gauzatze eta koherentzia maila.</p>	<p>Mindomoaren egituratze eta gauzatze eskasa; informazio osatugabea, gaizki antolatua eta testuingurutik kanpo, gelako zein inguruko errealitatearen behatze, datu-bilketa, analisi eta ebaluazio tekniketan gabezia nabarmenak erakutsiz.</p>	<p>Mindomoaren gauzatze eta egituratzen mailak ozta-ozta betetzen ditu lanaren oinarrizko alderdiak. Testuinguratze minimoa, gelako zein inguruko errealitatearen behatze, datu-bilketa, analisi eta ebaluazio tekniken erdipurdiko erabilera salatzen duena.</p>	<p>Mindomoa nahiko gauzatua eta ongi egituratua da; informazioa bere testuinguruan emana da, lanaren ikuskera osoa eskainiz. Edukien egokitzapenak gelako zein inguruko errealitatearen behatze, datu-bilketa, analisi eta ebaluazio tekniken erabilera egokia erakusten du.</p>	<p>Mindomoak gauzatze eta egituratze maila altua erdiesten du, bai eta edukien egokitzapenean. Informazioaren testuinguratzeak gelako zein inguruko errealitatearen behatze, datu-bilketa, analisi eta ebaluazio tekniken erabilera arras ona erakusten du.</p>	<p>%20a</p>
	<p style="text-align: center;">Idatzizko eta ahozko aurkezpena</p>	<p>Hizkuntza gaitasuna</p>	<p>Oinarrizko erreperitorioa du, hizkuntza egiturak eta azpigaitasunak (lexiko, gramatika, semantika, fonologia, ortografia, ortotipografia) era mugatuan baliatuz.</p>	<p>Aritzeko adinako hizkuntza baliabideak ditu, hala nola adierazteko behar den hiztegi nahikoa, zenbait zalantza eta itzulingururekin.</p>	<p>Hizkuntza baliabide anitzak eta egokiak hautatzen ditu, argitasunez, adierazi nahi duena mugatzeko beharrik gabe.</p>	<p>Hizkuntza baliabide multzo oso baten jabe da, eta probetxurekin erabiltzen du gogoetak zehazki formulatzeko, azpimarratzeko, anbiguotasuna baztertuz. Nahi duena inolako trabarik gabe adierazteko gai da.</p>
<p>Gaitasun soziolinguistikoa</p>		<p>Erregistroaren erabilera desegokia mezuaren hartzaillearen ezaugarriekiko.</p>	<p>Mezuaren hartzaillearen ezaugarriez jakitun, egoeraren arabera moldatzen du erregistroa, garrantzi handiko akatsik gabe formulatuz.</p>	<p>Egoerarekiko zein hartzaillearekiko egokia den erregistro batean (formal nahiz informal) aritzen da, kortesiaz, argitasunaz eta sinesgarritasunez.</p>	<p>Hizkuntzaren erabileren ondorio soziolinguistikoa eta soziokulturalen jabetzen da osoki, hizkuntza era eraginkor eta malguan baliatuz.</p>	
<p>Gaitasun diskurtsiboa</p>		<p>Mezu egituratu eta argiak arin adierazteko zailtasunak ditu.</p>	<p>Komunikatu nahi duen ideia nagusia adierazten du, modu simple batean eta nolabaiteko jario batez.</p>	<p>Idea edo arazo baten alderdi nagusiak nolabaiteko zehaztasunez adierazten ditu, bere ikuspegietan xehetasun eta adibide egokien laguntzaz sakonduz.</p>	<p>Diskurtso argi eta ongi egituratua etorriarekin ekoizten du, lokailuen, kohesio baliabideen eta antolakuntza irizpideen erabilera egokia erakutsiz. Informazio fidagarri eta zehatza ematen du.</p>	<p>%20</p>

	<p>Irakaslearen ahozko diskurtsoaren ekoizpen eta analisia</p>	<p>Ez ditu irakaslearen ahozko diskurtsoaren ezaugarriak ezagutzen, eta ez ditu haren irizpide analitikoak ez eta ekoizpen estrategiak baliatzen.</p>	<p>Irakaslearen ahozko diskurtsoaren ezaugarriak ezagutzen ditu; halere, ez ditu haren irizpide analitikoak ez eta ekoizpen estrategiak sistematikoki erabiltzen.</p>	<p>Irakaslearen ahozko diskurtsoaren ezaugarriak ongi ezagutzen ditu, eta zuzen erabiltzen ditu haren irizpide analitikoak zein ekoizpen estrategiak.</p>	<p>Irakaslearen ahozko diskurtsoaren ezaugarriak menperatzen ditu, haren irizpide analitikoak zein ekoizpen estrategiak mota askotariko baliabideekin erabiliz.</p>	
--	---	---	---	---	---	--

6. ERREFERENTZIAKO BIBLIOGRAFIA

- Ferres i Prats, J. (1998). Televisión, Familia e imitación. *Comunicar*, 10, 33-39.
- Torres, E. y Gabantxo, M. (2007). *Familia, televisión e internet, ¿tenemos el enemigo en casa?. Pautas para el consumo seguro y crítico de las pantallas.*
Departamento de Educación, Universidades e investigación del Gobierno Vasco, Fundación Euskaltel y EHIGE-Confederación de Asociaciones de Madres y Padres de la Escuela Pública Vasca.
- Medrano Samaniego, C., Palacios, S., Barandiaran, A. A. (2007). Los hábitos y preferencias televisivas en jóvenes y adolescentes: Un estudio realizado en el País Vasco. *Revista Latina de Comunicación Social*, 62. 1-15.
- García Matilla, A. (2011). *Una televisión para la educación. La utopía posible.* Barcelona: Gedisa.